

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

Vastuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaperiaatteet

Sivistys- ja hyvinvointikeskus tarjoaa kaupungin asukkaille monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatus-, koulutus-, vapaa-aika-, museo-, kulttuuri- ja kirjastopalveluita sekä vapaan sivistystyön palveluita.

Palveluita tarjotaan ja järjestetään Loviisan kaupungin strategia huomioiden osaavan ja motivoituneen henkilökunnan kanssa asiakaslähtöisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Sivistys- ja hyvinvointikeskus panostaa kaksikielisellä toiminnallaan lasten, nuorten ja muiden kuntalaisten hyvinvointiin, elämänlaadun parantamiseen, yhteisen kulttuuriprofiilin luomiseen sekä terveiden elämäntapojen ja aktiivisen kansalaisuuden edistämiseen.

Sivistys- ja hyvinvointikeskukseen kuuluvat seuraavat vastuualueet:

- hallinto ja kehittäminen
- varhaiskasvatus
- koulutus
- vapaa sivistystyö
- hyvinvoinnin palvelut.

Valkon kansalaisopisto ja Lovisa svenska medborgarinstitut yhdistyvät hallinnollisesti 1.1.2020 alkaen kaupunginvaltuuston (17.4.2019 § 40) päätöksen mukaan. Sivistys- ja hyvinvointikeskusta koskeva luottamushenkilöorganisaatio muuttuu 1.1.2020 alkaen siten, että aiemman kahden kansalaisopiston johtokunnan tilalla toimii uusi yhteinen johtokunta, jossa on yhdeksän jäsentä ja yhdeksän varajäsentä. Kaupunginvaltuuston päätös edellyttää lisäksi, että yhdistetyn kansalaisopiston tuntijaossa on molempia kieliryhmiä kohdeltava yhdenvertaisesti ja väestön kielisuhteet huomioon ottaen.

Toiminnan painopisteet

Talousarvioesitys sisältää kustannusvähennystä, jotta sivistys- ja hyvinvointikeskus pääsisi lähemmäksi annetun raamin tasolle. Vähennys voi kohdistua sivistys- ja hyvinvointikeskuksen palveluverkkoon. Käytännössä tämä voi tarkoittaa muun muassa joidenkin koulujen ja päiväkotien toiminnan yhdistämistä, palvelutason ja ei-lakisääteisen toiminnan supistamista, joidenkin tehtävien hoitamista sisäisin järjestelyin tai jättämällä joitakin kunnalle vapaaehtoisia tehtäviä hoitamatta.

Riskiarvio

- Palvelun laatu voi heiketä tilahaasteiden vuoksi.
- Henkilöstön motivaatio ja työssä viihtyminen voivat vähentyä, mikäli sopeuttamistoimista johtuva tilanne jatkuu epäselvänä pitkään.
- Pätevän ja soveltuvan henkilöstön saatavuudessa voi esiintyä vaikeuksia tietyillä aloilla, joissa rekrytointitarve on suurempi kuin koulutettujen määrä.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Myyntituotot	1 268 972	1 245 309	1 212 820		
Maksutuotot	1 021 840	933 500	903 500		
Tuet ja avustukset	493 502	501 597	582 965		
Vuokratuotot	23 076	52 300	48 000		
Muut toimintatuotot	67 401	15 475	9 550		
Toimintatuotot	2 874 790	2 748 181	2 756 835		
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-18 757 818	-22 459 858	-22 492 702		
Palveluiden ostot	-2 892 811	-3 589 143	-3 728 112		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-831 924	-1 967 155	-1 890 347		
Avustukset	-1 170 101	-1 318 000	-1 171 900		
Muut toimintakulut	-526 962	-806 279	-1 457 270		
Toimintakulut	-24 179 615	-30 140 435	-30 740 331		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-21 304 825	-27 392 254	-27 983 496		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-21 304 825	-27 392 254	-27 983 496		
Poistot ja arvonalentumiset	-40 855	-403 201	-390 400		

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2020 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAINAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoimista.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Panostamme yrittäjämönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Osallistutaan oppimiskokonaisuuteen Yrittäskylä.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vieraillla Yrittäskylässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö.
		Panostetaan yrittäjyyskasvatukseen.	Järjestetään lasten osaamisen ja heidän tuottamiensa esineiden myynti- ja markkinointitapahtuma yhdessä lasten kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.
		Kansalaisopisto tuo esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopistolla on näyttely- ja/tai opetustoimintaa yrittäjien tiloissa vähintään 25 kertaa vuodessa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Aloitamme uuden päiväkodin suunnittelun.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Huomioidaan lasten laaja-alainen oppimisympäristö.	Hankesuunnitelmaan sisällytetään uutta pedagogista ajattelua.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta.	Nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään nuoria houkuttelevammaksi, jolloin saadaan enemmän ideoita.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.
		Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
		Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Hyvinvointihallin ja uuden päiväkodin suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
		Pedagoginen järjestäminen on opetuspalveluiden uuden opetussuunnitelman mukaista.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / koulutuspäällikkö
Kartoitamme toimintaa ja annamme palvelulupauksen.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Tilojen ylläpito ja ruokapalvelut ovat käyttäjien toiveiden mukaisia.	Palaute- ja tiedotusmenetelmän kehittäminen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / ruokapalvelupäällikkö ja siivouspäällikkö

		Mahdollistetaan kuntalaisten henkilökohtainen tapaaminen.	Kansalaisopisto järjestää vähintään kaksi kertaa vuodessa asiakaspaneelin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / kansalaisopiston rehtori
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Annetaan tehokkaampaa ja sujuvampaa palvelua.	Varhaiskasvatuksessa selvitetään sähköisen tuloksetyksen käyttöönottoa nykyhallinto-ohjelman yhteyteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / varhaiskasvatuspäällikkö
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Tuetaan asukkaiden oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.	Hyödynnetään osallistuvaa budjetoitua.	Hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Loviisan 275-vuotisjuhluvuosi ja Uuden Loviisan 10-vuotisjuhluvuosi näkyvät kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Yksikköjen tiloissa on juhluvuoteen liittyviä lasten ja nuorten ideoimia näyttelyjä ja tilaisuuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
		Loviisan historiaa tehdään näkyväksi tarinaksi.	Luodaan Loviisan leivos Loviisan kaupungin 275-vuotisjuhlaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä ruokapalvelupäällikkö.
		Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää kursseja paikallishistoriasta sekä opaskurssin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.
		Kulttuuripoliittisen ohjelman 2014–2020 jatkon valmistelu.	Järjestetään kulttuuri- ja matkailuohjelmien päivitykseen liittyviä avoimia keskustelutilaisuuksia vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa- aikatoimen päällikkö.
Parannamme toimintamme laatua.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Toiminnan laadun itsearviointi.	Laadimme käsikirjan yhdelle sivistys- ja hyvinvointikeskuksen palvelulle.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Lisätään lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta.	Vähintään 90 % kouluista ja päiväkodeista osallistuu ympäristökasvatusohjelmiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
		Ruokahävikkiä vähennetään minimiin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköiden henkilöstöä koulutetaan ruokahävikin tarkempaan seurantaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä ruokapalvelupäällikkö.

		Jätteitä lajitellaan.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköille hankitaan kierrätykseen sopivat jäte- ja roska-astiat.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä siivouspäällikkö.
		Materiaaleja hyödynnetään tehokkaammin.	Tapahtumien yhteydessä järjestetään kierrätyskoulutusta tai pidetään infopistetoimintaa.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toimintamme on kustannustehokasta.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hankerahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolojen väheneminen.	Työssä jaksava siivous- ja ruokapalveluhenkilöstö.	Otetaan käyttöön taukoliikuntaohjelmia omasta kehosta huolehtimiseksi ja lihaksiston huoltoon.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, ruokapalvelupäällikkö ja siivouspäällikkö.
		Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2020–2022

Vastuualueen nimi: Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää tasavertaisia ja kustannustehokkaasti toimivia kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä palveluja ja sivistyspalveluja koko alueelle ja alueen asukkaille. Vastuualue huolehtii keskuksen yhteisistä talous- ja hallintotehtävistä sekä ruoka- ja siivouspalveluista. Toimintaa ohjaavat säädökset opetustoimesta, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta, hankintatoimesta ja hallintomenettelystä. Vastuualue hoitaa lisäksi oppilaskuljetusten hallinnoinnin ja koordinoinnin sekä vastaa ammatillisen koulutuksen kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ovat

- houkuttelevan työnantajakuvan antaminen
- kustannustehokas ja joustava toiminta
- palvelutarjonnan jatkuva riittävyyden arviointi suhteessa palvelutarpeeseen, väestöllisiin muutoksiin ja ennusteisiin.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Yhtenäisen toimintakulttuurin luominen
- Investointihankkeissa käyttäjänäkökulman esilletuominen ja hankkeiden edistäminen
- Koulukuljetuskilpailutuksen järjestäminen
- Toisen asteen ammatillisen koulutuksen kohdalla aloitetaan toiminta kahdessa eri osakeyhtiössä. Loviisan kaupunki toimii osakeyhtiöiden omistajakuntana ja tehtävänä on, yhtenä aktiivisena toimijana, turvata hyvät toisen asteen koulutusmahdollisuudet kaupungin nuorille.

Riski-arvio

Tilojen riittävyys ja niiden kunto asettavat haasteita toiminnalle ja henkilöstön viihtymiselle. Talouden sopeuttamistoimista johtuva epävarmuus voi heikentää henkilöstön motivoituneisuutta sekä annettavan palvelun laatua.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoimista.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Hyvinvointihallin ja uuden päiväkodin suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Kartoitamme toimintaa ja annamme palvelulupauksen.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Tilojen ylläpito ja ruokapalvelut ovat käyttäjien toiveiden mukaisia.	Palaute- ja tiedotusmenetelmän kehittäminen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, ruokapalvelupäällikkö ja siivouspäällikkö.
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Tuetaan asukkaiden oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.	Hyödynnetään osallistuvaa budjetointia.	Hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Loviisan historiaa tehdään näkyväksi tarinaksi.	Luodaan Loviisan leivos Loviisan kaupungin 275-vuotisjuhlaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / ruokapalvelupäällikkö
Parannamme toimintamme laatua.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Toiminnan laadun itsearviointi.	Laadimme käsikirjan yhdelle sivistys- ja hyvinvointikeskuksen palvelulle.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Toteutunut tai ei toteutunut	Ruokahävikkiä vähennetään minimiin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköiden henkilöstöä koulutetaan ruokahävikin tarkempaan seurantaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä ruokapalvelupäällikkö.
		Jätteitä lajitellaan.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköille hankitaan kierrätykseen sopivat jäte- ja roska-astiat.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä siivouspäällikkö.
Toimintamme on kustannustehokasta.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hankerahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolojen väheneminen.	Työssä jaksava siivous- ja ruokapalveluhenkilöstö.	Otetaan käyttöön taukoliikuntaohjelmia omasta kehosta huolehtimiseksi ja lihaksiston huoltoon.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, ruokapalvelupäällikkö ja siivouspäällikkö.
		Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Hallinto ja kehittäminen

Vastualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	17 516	17 000	13 600		
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-298 949	-4 911 701	-4 874 217		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-281 433	-4 894 701	-4 860 617		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-281 433	-4 894 701	-4 860 617		

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Nettomenot, euroa/asukas, hallinto	18,9 ulk.	27,3 ulk.	27,4 ulk.		

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seurantavuosille 2020–2022

Vastuualueen nimi: Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on tarjota alle kouluikäisille lapsille monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja, jotka vastaavat lasten ja heidän perheidensä tarpeita ja toivomuksia parhaalla mahdollisella tavalla.

Varhaiskasvatus koostuu lapsen suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidon muodostamasta kokonaisuudesta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Leikin ilon ja sen pedagogisten mahdollisuuksien kautta edistetään lapsen hyvinvointia ja oppimista.
- Työ- ja toimintatapojen arvioinnin kautta etsitään tapoja tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista. Kaikkien ratkaisujen tulee perustua varhaiskasvatussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstölle annetaan valmiudet työskennellä varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Hankesuunnitelman laatiminen uudelle päiväkodille
- Tilakokonaisuuden kokonaisvaltainen tarkastelu keskusta-alueella
- Hyvinvointihallin/-keskuksen hankesuunnitteluun osallistuminen
- Ryhmäperhepäiväkotin Duvanin lakkauttaminen ja kyseisten päiväkotilasten siirtäminen Koskenkylän päiväkotiin
- Toiminnan tehostaminen yhdistämällä joitakin päiväkoteja

Riski-arvio

- Pätevän ja soveltuvan henkilöstön rekrytointivaikeudet.
- Tilojen kunto ja tilojen riittävyys voivat muodostua haasteeksi.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoimista.	Toteutunut tai ei toteutunut	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämyynteisytyteen toiminnassamme.	Toteutunut tai ei toteutunut	Panostetaan yrittäjyyskasvatukseen.	Järjestetään lasten osaamisen ja heidän tuottamiensa esineiden myynti- ja markkinointitapahtuma yhdessä lasten kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.

Aloitamme uuden päiväkodin suunnittelun.	Toteutunut tai ei toteutunut	Huomioidaan lasten laaja-alainen oppimisympäristö.	Hankesuunnitelmaan sisällytetään uutta pedagogista ajattelua.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut tai ei toteutunut	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut tai ei toteutunut	Hyvinvointihallin ja uuden päiväkodin suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut	Annetaan tehokkaampaa ja sujuvampaa palvelua.	Varhaiskasvatuksessa selvitetään sähköisen tuloksetyksen käyttöönottoa nykyisen hallinto-ohjelman yhteyteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut tai ei toteutunut	Loviisan 275-vuotisjuhluvuosi ja Uuden Loviisan 10-vuotisjuhluvuosi näkyvät kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Yksikköjen tiloissa on juhluvuoteen liittyviä lasten ja nuorten ideoimia näyttelyjä ja tilaisuuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Toteutunut tai ei toteutunut	Lisätään lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta.	Vähintään 90 % kouluista ja päiväkodeista osallistuu ympäristökasvatusohjelmiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
Toimintamme on kustannustehokasta.	Toteutunut tai ei toteutunut	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hankerahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolojen väheneminen.	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Varhaiskasvatus

Vastualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	848 634	731 200	735 630		
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-6 190 058	-6 304 135	-6 233 810		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-5 341 424	-5 572 935	-5 498 180		
<i>josta sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-5 341 424	-5 572 935	-5 498 180		

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
0–6-vuotiaiden määrä	834 *)	760	650		
Päivähoidossa					
Lapsia	520	580	540		
euroa/lapsi, netto	6 893 ulk.	6 250 ulk.	7 047 ulk.		
Ryhmäperhepäivähoidossa					
Lapsia	24	20	10		
euroa/lapsi, netto	8 007 ulk.	10 234 ulk.	9 282 ulk.		
Perhepäivähoidossa					
Lapsia	12	8	8		
euroa/lapsi, netto	11 230 ulk.	18 734 ulk.	18 470 ulk.		
Yhteensä päivähoidossa					
Tukea tarvitsevia lapsia	198	75 **)	80		
Vuorohoidossa olevia lapsia	11	25	25		

Kotihoidon tuet					
Lakisääteinen, lapsia	165	185	120		
Kuntalisä, perheitä	117	185	115		
Yksityisen hoidon tuet					
Lakisääteinen, lapsia	18	23	23		
Kuntalisä, lapsia	16	23	23		
Avoin varhaiskasvatus					
Treffis/perheitä/vuosi	151	170	160		
Lapsia leikkikerhoissa	8	10	0		

*) Vuosien 2018 ja 2019 lukuihin sisältyy seitsemän ikäluokkaa. Vuoden 2020 luku sisältää kuusi ikäluokkaa.

**) Laskentatapa muuttunut verrattuna talousarvioon 2018. Luku sisältää tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevia lapsia.

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2020–2022

Vastuualueen nimi: Koulutus

Vastuuhenkilö: koulutuspäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Esi- ja perusopetus

Perusopetus antaa oppilaille valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Koulutuksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu esi- ja perusopetuksen järjestäminen sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen. Tämän lisäksi ylläpidämme aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä järjestämme kerhotoimintaa.

Tarjoamme tasokkaita koulutuspalveluja lähellä kuntalaista. Panostamme hyvään johtajuuteen sekä ammattitaitoiseen ja motivoituneeseen henkilökuntaan. Toiminta on oppilaskeskeistä ja rakentuu yhteiselle vuoropuhelulle.

Kannustamme oppilaita myönteisiin oppimiskokemuksiin, jolloin into elinikäiseen oppimiseen herää. Opetamme oppilaita arvioimaan ja pohtimaan asioita kriittisesti, sekä uudistamaan ajattelu- ja toimintatapoja. Kannustamme oppilaita ilmaisemaan mielipiteitään, sekä osallistumaan päätöksentekoon.

Toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa luomalla yhteistyöverkostoja, sekä kehittämällä opettajien ja oppilaiden tieto- ja viestintätekniikkataitoja (TVT) ja joustavia opetusmenetelmiä.

Lukuvuoden 2019–2020 teemana on Kielitietoinen koulu. Opetuksessa keskitymme hyvään kielenkäyttöön sekä panostamme aikaisempaa enemmän kielen kehityksen tukemiseen ja monipuoliseen kielenkäyttöön. Kielen merkitystä kaikessa toiminnassa korostetaan.

Lisäksi opetuksessa kannustetaan yrittelijäisyyteen.

Varmistamme, että oppilaat saavat tarpeellisen tuen oppimiseen ja kasvuun. Puutemme nopeasti ja systemaattisesti epäkohtiin. Koulu tekee yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Lukiokoulutus

Lukiot antavat opiskelijoille laadukasta ja ajanmukaista opetusta, joka mahdollistaa hyvät jatko-opintomahdollisuudet. Yliopisto- ja korkeakouluyhteistyötä kehitetään.

Vastuualueen tavoitteena on tasokkaan lukiokoulutuksen turvaaminen Loviisassa molemmille kieliryhmille. Lukioiden näkyvyyttä parannetaan.

Toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa luomalla yhteistyöverkostoja, sekä kehittämällä opettajien ja opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniikkataitoja (TVT) ja joustavia opetusmenetelmiä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Rakennamme ja peruskorjaamme viittä nykyajan vaatimuksia vastaavaa koulurakennusta, jotka myös hyödyttävät ympäröivää yhteiskuntaa.
- Pyrimme lujittamaan oppilaiden ja opiskelijoiden TVT-taitoja.
- Tuemme lapsen ja nuoren kasvua, oppimista ja hyvinvointia varhaisen puuttumisen ja riittävien tukitoimien avulla.

- Kehitämme liikuntapainotteista toimintaa osana koulun opetusta.
- Lisäämme yhteistyötä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa sekä kannustamme yritteliäisyyteen.
- Turvaamme kahden lukion kilpailukykyä kehittämällä laadukasta lukio-opetusta sekä suomen- että ruotsinkielisenä palveluna.
- Lukiot jatkavat syksyllä 2019 aloittamaansa opetussuunnitelmatyötä.
- Mahdollistamme monialaisen ja -ammattillisen yhteistyön avulla hyvät jatko-opintomahdollisuudet.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen kehittäminen
- Aamu- ja iltapäivähoidon yhdistäminen aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjoaviin toimipisteisiin mahdollisuuksien mukaan
- Opiskeluhoitotyön vahvistaminen ja riittävän henkilöstöresurssin turvaaminen
- Loviisan lukion ja Harjunteen koulun toimiminen väistötiloissa.
- Lovisa Gymnasiumin peruskorjaus.
- Erasmus+ -hankkeet

Riskiarvio

- Pätevän ja soveltuvan henkilöstön riittävyys ja saatavuus
- Tukea tarvitsevien ja lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten ja nuorten määrien ennakoimattomuus esi- ja perusopetuksessa
- Vaativan erityisen tuen oppilasmäärän kasvaminen
- Resurssien käytön priorisointi
- Muutokset lukiokoulutuksessa valtakunnan tasolla
- Loviisan lukion väistötiloissa toimimisen vaikutus alkavien opiskelijoiden määrään

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoimista.	Toteutunut tai ei toteutunut	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämmyönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut tai ei toteutunut	Osallistutaan oppimiskokonaisuuteen Yrityskylä.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vieraila Yrityskylässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö.
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut tai ei toteutunut	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten	Toteutunut tai ei toteutunut	Pedagoginen järjestäminen on opetuspalveluiden uuden opetussuunnitelman mukaista.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö.

että lapsivaikutusten arviointia.				
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut tai ei toteutunut	Loviisan 275-vuotisjuhluvuosi ja Uuden Loviisan 10-vuotisjuhluvuosi näkyvät kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Yksikköjen tiloissa on juhluvuoteen liittyviä lasten ja nuorten ideoimia näyttelyjä ja tilaisuuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Toteutunut tai ei toteutunut	Lisätään lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta.	Vähintään 90 % kouluista ja päiväkodeista osallistuu ympäristökasvatusohjelmiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
Toimintamme on kustannustehokasta.	Toteutunut tai ei toteutunut	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hankerahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolojen väheneminen.	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointi-keskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Koulutus

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	1 413 251	1 406 369	1 437 128		
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-14 293 724	-15 338 659	-16 128 619		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	- 12 880 473	-13 932 290	-14 691 491		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	- 12 880 473	13 932 290	-14 691 491		

Peruskoulujen yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous-suunnitelma 2021	Talous-suunnitelma 2022
Määrä					
Kouluja	15	15	15	15	15
Esikoulu/integroitu/oppilaita	5/18	3/15	2/9	2/4	2/4
Esikouluryhmät/oppilaita	12/148	12/112	11/120	11/103	11/107
Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita	107/1433	107/1 1453	103/1 432	102/1 411	102/1 335
Erityisen tuen piiriin siirrettyjä, %	12,4 %	11,4 %	14%	14%	14 %
Talous					
Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa	4 839 ulk.	6 509 ulk.	7 256 ulk.		
Esikoulun kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	763	1 174	1 271		
Perusopetuksen kustannukset/oppilas, netto, euroa	7 482 ulk.	8 082 ulk.	8 527 ulk.		
Perusopetuksen kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	978	1 082	1070		

Lukioiden yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous-suunnitelma 2021	Talous-suunnitelma 2022
Opiskelijoita	190,5	190	195	195	195
Opetustunteja	418*)	374	418	418	418
Netto, euroa/opiskelija	6 085 ulk.	6 664 ulk.	6 616 ulk.		

*)tuntikehys

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2020–2022

Vastuualueen nimi: Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja rehtori

Vastuualueen tehtävät

Loviisan kaksikielinen kansalaisopisto (aiemmin Lovisa svenska medborgarinstitut ja Valkon kansalaisopisto) tarjoaa vapaasta sivistystyöstä sekä taiteen perusopetuksesta säädettyjen lakien mukaista opetusta kolmessa kunnassa, Loviisassa, Lapinjärvellä ja Pyhtäällä. Elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti kurssitarjonta suunnataan kaikenikäisille opiskelijoille ja monenlaisille kohderyhmille.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

Opisto tarjoaa monipuoliset opiskelumahdollisuudet Loviisan, Lapinjärven ja Pyhtään alueilla molemmilla kielillä. Erityisesti kyllien kurssitoimintaa mahdollistetaan kaksikielisen opetuksen avulla. Opisto panostaa osaltaan myös syrjäytymisvaarassa oleviin lapsiin ja nuoriin.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Opistojen hallinnollisen yhdistymisen myötä 1.1.2020 on luotava yhteinen toimintakulttuuri johtokuntatyöhön sekä tarkasteltava tehtävänkuvia ja tehtävänimikkeitä. Osa-aikainen toimistosihteeri vapauttaa opettajien työaikaa opetustehtävän hoitamiseen.

Opiston käynnissä olevat hankkeet ovat seuraavat:

Aika digittää – Digidags -hanke, jonka tarkoituksena on aikuisten perustaitojen ja digitaalisten taitojen vahvistaminen. Hankerahoitusta haettiin yhteistyössä Porvoon ja Sipoon kansalaisopistojen kanssa. Hanke sai 27.11.2018 saapuneen päätöksen mukaisesti opetushallitukselta 80 000 euron avustuksen, josta Loviisan osuus on 20 000 euroa.

Opetushallituksen vapaan sivistystyön erityisavustuksena 2019 saadut hankerahoitukset, kuten opintoteliavustus (2 500 euroa), laatu- ja kehittämisavustus uuden kaksikielisen opiston kehittämiseen (30 600 euroa + omavastuu 15 prosenttia eli 5 400 euroa) sekä yhdessä Porvoon ja Sipoon kansalaisopistojen kanssa saatu laatu- ja kehittämisavustus (14 280 euroa + omavastuu 2 500 euroa) senioripedagogiikan kehittämiseen jatkuvat vuonna 2020. Opintoteliavustus kohdennetaan pelkästään pienituloisille eläkeläisille, senioreille, maahanmuuttajille ja peruskoulunsa päättäneille alle 25-vuotiaille nuorille.

Riskiärvio

Kansalaisopisto kilpailee lisääntyvän vapaa-ajan tarjonnan kanssa asukkaiden vapaa-ajasta. Tilojen kunto ja riittävyys voivat muodostua haasteeksi monipuolisen opetustoiminnan antamiselle.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoimista.	Toteutunut tai ei toteutunut	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut tai ei toteutunut	Kansalaisopisto tuo esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopistolla on näyttely- ja/tai opetustoimintaa yrittäjien tiloissa vähintään 25 kertaa vuodessa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / kansalaisopiston rehtori
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut tai ei toteutunut	Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.
Kartoitamme toimintaa ja annamme palvelulupauksen.	Toteutunut tai ei toteutunut	Mahdollistetaan kuntalaisten henkilökohtainen tapaaminen.	Kansalaisopisto järjestää vähintään kaksi kertaa vuodessa asiakaspaneelin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut tai ei toteutunut	Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää kurseja paikallishistoriasta sekä opaskurssin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.
Toimintamme on kustannustehokasta.	Toteutunut tai ei toteutunut	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hankerahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolojen väheneminen.	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Vapaa sivistystyö

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	225 529	215 700	227 277		
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-923 061	-931 075	-926 110		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-697 532	-715 375	-698 833		
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-697 532	-715 375	-698 833		

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Opiskelijoita	2 960	3 300	3 500		
Opetustunteja	11 584	12 400	11 500		
Nettokustannukset, euroa/opiskelija	236 ulk.	218 ulk.	200 ulk.		
Nettokustannukset, euroa/opetustunti	60 ulk.	58 ulk.	61 ulk.		